

als zijn 'gemachtigde'.¹ Van 't Sant, uitgeschakeld, deed zijn beklag bij de koningin toen deze uit Amerika was teruggekeerd (27 augustus), en hij ondernam vervolgens (naar wij aannemen: met steun van de koningin) een poging om de leiding van de inlichtingendienst toe te spelen aan een Engelandvaarder die de koningin braaf naar de mond gepraat had en die haar wel getroffen zal hebben als een figuur die zij via van 't Sant zou kunnen domineren: de majoor-aalmoezenier pater H. Monchen.

Voor die opzet was om te beginnen van Angerens steun nodig (de CID onder Monchen zou namelijk onder Justitie blijven ressorteren) maar dat was van Angeren toch te bar. Monchen vertrouwde hem in zijn onnozelheid toe dat hij met medeweten van de koningin en prins Bernhard al een huis had gehuurd voor de 'nieuwe' CID (op kosten van Justitie!) en dat van 't Sant als zijn adviseur zou optreden – van Angeren zei tegen Monchen en tegen prins Bernhard die hem namens de koningin kwam bezoeken, dat hij, schreef hij later, 'bezwaar had tegen het toevertrouwen van de leiding van zulk een precaire en verantwoordelijke dienst aan een volkomen op dit stuk onervaren man als Monchen'; hij 'meende dat pater Monchen om meer dan één reden' (de pater leidde een nogal zwierig bestaan) 'goed zou doen, zich volkomen en ijverig aan zijn zielzorg te wijden.'² *Exit* pater Monchen.

Exit óók generaal van Tricht. Waarom? Wij vermoeden dat men tot de conclusie kwam dat deze in Bern, waar hij belast was met de organisatie van de illegale transporten van Engelandvaarders naar Spanje, moeilijk gemist kon worden.

In september ondernam Gerbrandy een poging, de Bruyne er voor te winnen opnieuw hoofd van de CID te worden. Gerbrandy zal er daarbij wel op gewezen hebben dat aan Engelse kant Rabagliatti verdwenen was en dat de CID voortaan op voet van gelijkheid met *MI-6* zou kunnen samenwerken, maar de Bruyne weigerde.

Volgende kandidaat: Warners, de man die bezig was (maar dat wist Gerbrandy toen nog niet), gegevens tegen van 't Sant te verzamelen. Warners' naam werd het eerst door van Lidth genoemd en eind september besloten Gerbrandy en van Lidth in een bespreking waaruit van Angeren kwaad weggelopen was omdat Gerbrandy hem verweten had, de candidatuur van van 't Sant niet krachtig genoeg te hebben gesteund, aan de koningin voor te stellen, Warners hoofd te maken van de CID. Op 6 oktober deed Gerbrandy daarvan mededeling in de ministerraad. Acht dagen later, 14 oktober, weigerde de koningin het benoemingsbesluit van Warners te

¹ Commissie Terugkeer: Notulen, 12 aug. 1942. ² Van Angeren: 'Nederlandse regering in Londen', p. 42.